

NOTAT (oppdatert til kommunestyremøte 22. juni 2023)

Frå: Kommunedirektør

Til: Kommunestyre i Alver kommune

TEMA: Oppfølging av vedtakspunkt 4 og 5 i sak 03/23.

1. VEDTAK:

Punkt 4:

«Kommunestyret er opptatt av å sikre at slike feil og manglar som granskingsrapporten har avdekket, ikkje skjer igjen, og at det skal vere rettstryggleik for dei tilsette og innbyggjarane i Alver kommune. Vidare meiner kommunestyret at det skal vere trygt å seie i frå om kritikkverdige forhold enten ein er tilsett eller er tenestemottakar i Alver kommune. Det går fram av granskingsrapporten at kommunen sine etiske retningslinjer ikkje stiller krav til sakshandsaminga i personalsaker eller elevsaker og at retningslinjene etter opplæringslova kapittel 9 er mangelfulle. Rapporten inneheld og opplysningar om feil i lovforståinga i opplæringslova § 9 A-5 og om sakshandsaminga etter nærare reglar i arbeidsmiljøloven og forvaltningslova.

I samsvar med granskingsrapporten, må det for alle personalsaker lagast nye, eller reviderte retningslinjer og prosedyrar som sikrar at kommunen si lovforståing er rett og at reglane om sakshandsaming i arbeidsmiljøloven og forvaltningslova vert etterlevd. Kommunen må til ei kvar tid sikre rett kompetanse i forvaltning og sakshandsaming.

Rutinar og prosedyrar for slike saker skal leggjast fram for kommunestyret innan mai månad 2023, og orienterast i Kontrollutvalet innan utgangen av juni 2023.»

Hovudbestillinga i dette vedtaket er at det må «for alle personalsaker lagast nye, eller reviderte retningslinjer og prosedyrar som sikrar at kommunen si lovforståing er rett og at reglane om sakshandsaming i arbeidsmiljøloven og forvaltningslova vert etterlevd.»

I tillegg påpeikar vedtaket følgjande:

- det skal vere trygt å seie i frå om kritikkverdige forhold enten ein er tilsett eller er tenestemottakar i Alver kommune.
- etiske retningslinjer stiller ikkje krav til sakshandsaminga i personalsaker eller elevsaker.
- retningslinjene etter opplæringslova kapittel 9 er mangelfulle.
- Rapporten inneheld og opplysningar om feil i lovforståinga i opplæringslova § 9 A-5 og om sakshandsaminga etter nærare reglar i arbeidsmiljøloven og forvaltningslova.

Punkt 5:

«Resultata i granskingsrapporten fortel om ein systemsvikt i kommunen på fleire nivå. Kommunestyret ber kommunedirektøren sørge for at det vert utført ein gjennomgang av organisasjonen med tanke på korleis denne saka har vore handtert. Administrasjonsutvalet må vere styringsgruppe for arbeidet. Konklusjonane av dette arbeidet må rapporterast attende til kommunestyret innan 6 månader.»

2. FORSLAG TIL TILTAK FRÅ KOMMUNEDIREKTØREN I NOTAT TIL KOMMUNESTYRET I SAK 03/23

Kommunedirektøren la fram «tiltak for å redusere sannsynet for at sakshandsamingsfeil påpeikt i rapporten skal skje igjen» i notat til kommunestyre i sak 03/23:

«Tiltak for å redusere sannsynet for at sakshandsamingsfeil påpeikt i rapporten skal skje igjen

Basert på granskingsrapporten har kommunen tatt tak i fleire forhold:

1. Rutine for ivaretaking av lærarar i «9A-saker». Har vert på plass før granskinga.
2. Rutine for oppseiing grunna arbeidstakars forhold – styrke arbeidstakar sine rettar i forhold til krava som følger av lovverk og rettspraksis. Meir tydeleg og presist.
3. Omtale av verkemidlane ein arbeidsgjever har til å korrigere uønska/ureglementert åtferd frå ein arbeidstakar. «Tilrettevising» har til dømes gitt grunnlag for misforståing i Dallandsaka.
4. Omgrepsbruk – sørge for at bruk av omgrep i saker som kan gi «oppseiing grunna arbeidstakars forhold», er forankra i korrekte eksterne kjelder. Til dømes krenkingsomgrepet.
5. Rolleforståing – ansvarsfordeling mellom rektor og lærarar i saker knytt til å sikre elevane si rett til eit trygt og godt skulemiljø. Viktig å forankre felles forståing både på kvar skule og i heile kommunen.
6. Prinsipp for ivaretaking av dei tilsette i vanskelege saker.

Det er ikkje alt som kan løysast gjennom rutinar. Vi har over tusen rutinar berre på oppvekstområdet. Sjølv om kvar av dei kan verke oppklårande, kan heilskapen verke overveldande. Vi er avhengig av god dialog ute på kvar arbeidsplass og på den måten skape felles forståing av viktige problemstillingar.»

3. OPPFØLGING AV KOMMUNESTYREVEDTAK

3.1. Hovudbestilling

«For alle personalsaker lagast nye, eller reviderte retningslinjer og prosedyrar som sikrar at kommunen si lovforståing er rett og at reglane om sakshandsaming i arbeidsmiljøloven og forvaltningslova vert etterlevd.»

Det er utarbeida eigne retningslinjer for handsaming av tilsette i samband med saker etter opplæringslova § 9A-5. Desse med vedlegg ligg som vedlegg til dette notatet.

Det er laga nye rutinar for handtering av moglege oppseiingssaker. Desse ligg som vedlegg til notatet.

3.2. Det skal vere trygt å seie i frå om kritikkverdige forhold enten ein er tilsett eller er tenestemottakar i Alver kommune

Alver kommune har gode rutinar for varsling og rapportering av avvik. Kommunen arbeidar kontinuerleg med å auke tal avvik som vert rapportert. I 2020 vart det rapportert under 3000 avvik, mens det i dei siste kvartala ligg på ein takt som tilseier over 4000 avvik i året. Det er pågåande prosjekt både i barnehagesektoren og innan samfunnsutvikling/teknisk forvaltning og drift som har som mål om å både auke tal avvik å kvaliteten i både rapporteringa og handsaminga.

3.3. Etske retningslinjer stiller ikkje krav til sakshandsaminga i personalsaker eller elevsaker

Det er riktig at etske retningslinjer ikkje stiller krav til sakshandsaminga i personalsaker eller elevsaker. Dette har ikkje vert tema verken i Alver kommune eller dei tre gamle kommunane.

Kommunedirektøren vil tilrå at det vert gjort ein grundig gjennomgang av etiske retningslinjer etter at folkevaldopplæringa for nytt kommunestyre er avslutta våren 2024. For etiske retningslinjer er prosessen og bevisstgjerings som følg med like viktig som sluttresultatet.

3.4. Retningslinjene etter opplæringslova kapittel 9 er mangelfulle.

Det er utarbeida nye retningslinjer og det har vert gjennomført forvaltningsrevisjon.

3.5. Rapporten inneheld og opplysningar om feil i lovforståinga i opplæringslova § 9 A-5 og om sakshandsaminga etter nærare reglar i arbeidsmiljøloven og forvaltningslova.

Opplysningar om feil i lovforståinga i opplæringslova § 9 A-5 er knytt til bruk av krenkingsomgrepet i eit referat på Knarvik ungdomsskule. Denne feilen i lovforståinga var ikkje forankra i rutinar eller andre internkontrolldokument.

Rutinane som ligge føre i dag skil tydeleg mellom elevsak og personalsak. Dette skal sikre at feilen som kjem fram i omtala referat ikkje skal skje igjen. Om kommunestyret ønsker ytterlegare kvalitetssikring av dette vil kommunedirektøren anbefale som sagt ovanfor å gjennomføre ein forvaltningsrevisjon av kommunen si handtering av personalsaker.

3.6. Vedtakspunkt 5

Granskingsrapporten har gått inn i to enkeltsaker handtert i Lindås kommune for fire år sidan. Den påpeiker sakshandsamingsfeil desse enkelt sakene. Sidan kommunen er ny, organisasjonen er ny og internkontrollsystemet er nytt er det vanskeleg å gå gjennom dagens organisasjon med tanke på korleis desse to enkeltsakene vart handtert i Lindås kommune. Kommunedirektøren vil også her anbefale at det vert gjennomført ein forvaltningsrevisjon før ein eventuelt startar opp ein gjennomgang av organisasjonen slik det vert bedt om i vedtakspunkt 5.

4. AVSLUTNING

Alver kommune har arbeida mykje med internkontroll og utarbeiding av rutinar. Grunnlaget for rutinane som gjeld i dag er henta frå alle tre kommunane, dei er vidareutvikla og det er laga mange nye rutinar.

Granskinga påpeikar som den skal, feil og manglar i enkelt saker, men legg ikkje fram forslag til forbetringar.

Kommunedirektøren meiner at den samla internkontrollen og kvalitetssystemet i Alver er mykje betre enn det det var i dei gamle kommunane inkludert oppfølging av personalsaker. Med ca. tusen registrerte rutinar kvar berre i oppvekst- og helse og omsorgssektoren, kan det sjølvstøtt likevel vere rutinar som ikkje er gode nok.

Kommunedirektøren vil anbefale kommunestyret om å gjennomføre forvaltningsrevisjon av kommunen si handsaming av personalsaker i neste kommunestyreperiode. Dette for å trygge heile kommuneorganisasjonen og omgjevnadene etter merksemda «lærarsakene» har hatt i denne perioden.

I kontrollutvalsmøte 13. juni 2023 vart det gjort følgjande vedtak i sak 23/23 «Orientering om oppfølging av granskingssak (kontrollutvalssak 83/22)»:

«Kontrollutvalet tek informasjonen om korleis granskingssaka har vorte følgd opp til orientering. Kontrollutvalet vil drøfte ein eventuell forvaltningsrevisjon på området i neste møte.»

NB! Vedlegga det vert vist til låg ved sak 66/23 «Melding/orientering til kommunestyret 11.05.23.»